

Beslutningsforslag nr. B 13. Fremsat den 13. oktober 2005 af Jørgen Arbo-Bæhr (EL), Kirsten Brosbøl (S), Elisabeth Geday (RV) og Ole Sohn (SF)

Forslag til folketingsbeslutning om kønsopdelt lønstatistik m.v.

Folketinget opfordrer regeringen til at lade bestemmelsen om kønsopdelt lønstatistik i § 5 a i lov om lige løn til mænd og kvinder træde i kraft ikke senere end den 1. januar 2006 for at sikre en hurtig tilvejebringelse af fakta om lønfastsættelsen på det danske arbejdsmarked.

Regeringen opfordres samtidig til at fremskynde ikrafttrædelsen af bestemmelsen i § 6 a, der indebærer, at beskæftigelsesministeren og ligningsministeren hvert 3. år skal udarbejde en redegørelse for indsatsen for at opnå lige løn mellem kvinder og mænd.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en genfremsættelse af B 92 fra folketingsåret 2004-05, 2. samling, se Folketingstidende 2004-05, 2. samling, Folketingets forhandlinger side 7985 og tillæg A side 7983. Beslutningsforslag B 92 var en genfremsættelse af B 159 fra folketingsåret 2003-04, se Folketingstidende 2003-04, Folketingets forhandlinger side 9529 og 10775, tillæg A side 6991 og 6993 og tillæg B side 1802.

Den tidligere SR-regering fik i juni 2001 vedtaget en ændring af lov om lige løn til mænd og kvinder (lov nr. 445 af 7. juni 2001), der var et vigtigt skridt i retning af større åbenhed om lønfastsættelsen på det danske arbejdsmarked. Ændringen, der skulle træde i kraft den 1. juni 2002, indebar bl.a., at arbejdsgiverne blev forpligtiget til at udarbejde kønsopdelt lønstatistik. Kort efter den nuværende regerings tiltrædelse valgte beskæftigelsesministeren imidlertid at udskyde ikrafttrædelsestidspunktet for denne bestemmelse på ubestemt tid, idet Folketinget vedtog en ny ændring af lov om lige løn til mænd og kvinder (lov nr. 358 af 6. juni 2002).

Det danske arbejdsmarked er præget af ulige løn mellem kønnene og af manglende gennemsigtighed i lønfastsættelsen på de enkelte arbejdspladser. Alle instrumenter, der kan bidrage til en mere retfærdig aflønning af mænd og kvinder, skal derfor tages i brug. Kønsopdelt lønstatistik er netop sådan et instrument.

Lønforskellen mellem mænd og kvinder er 12-20 pct. på det danske arbejdsmarked. Det vil sige, at mænd generelt tjener 12-20 pct. mere end kvinder. På funktionærområdet tjener mænd f.eks. i gennemsnit 19 pct. mere end kvinder. 12,4 pct. af lønforskellen kan forklares ved forskelle i uddannelse, anciennitet, valg af branche, placering i jobhierarkiet etc. Årsagerne til de resterende 6,6 pct. af forskellen kan ikke forklares. Denne del af lønforskellen kan skyldes diskrimination eller andre faktorer, som endnu er ukendte. Den uforklarlige del af lønforskellen mellem mænd og kvinder er generelt væsentlig større i det private erhvervsliv end i den offentlige sektor.

Denne situation er helt uacceptabel. Derfor er det afgørende for forslagsstillerne, at § 5 a i lov om lige

løn til mænd og kvinder træder i kraft hurtigst muligt og senest den 1. januar 2006. Åbenhed og adgang til relevante oplysninger på den enkelte arbejdsplads er det bedste våben i kampen mod den manglende lige løn i Danmark.

En fremrykket ikrafttræden af bestemmelsen om kønsopdelt lønstatistik kan hjælpe til at løfte sløret for de usaglige uligheder i aflønningen af mandlige og kvindelige medarbejdere, der udfører ens eller sammenligneligt arbejde. Det er instrumenter, som både lønmodtagere, arbejdsgivere og regeringen kan have stor nytte af i bestræbelserne på at sikre lige løn for lige arbejde på det danske arbejdsmarked.

På samme vis vil det være af stor betydning, at beskæftigelsesministeren og ligestillingsministeren hvert 3. år forpligtes til at udarbejde en redegørelse for indsatsen for at opnå lige løn mellem mænd og kvinder. En sådan redegørelse er nødvendig for at sikre det nødvendige vidensgrundlag for det videre arbejde med henblik på at komme den manglende ligeløn mellem mænd og kvinder til livs.

Da et folketingsflertal udsatte ikrafttrædelsen af beslutningen om kønsopdelt lønstatistik på ubestemt tid, skete det under den forudsætning, at arbejdsmarkedets parter fandt alternative veje til sikring af ligelønnen.

I dag ca. 3 år efter er dette ikke sket. Opmærksomheden henledes på det simple faktum, at samtlige arbejdsgiver- og lederorganisationer i 2002 tilsluttede sig den tidsubestemte udskydelse i deres høringssvar, mens lønmodtager-, kvinde- og ligestillingsorganisationer var imod udskydelsen. Med den arbejdsgiverholdning var og er det illusorisk at tro, at arbejdsmarkedets parter skulle finde alternativer til kønsopdelt lønstatistik. På tidspunktet for udskydelsen havde de haft 27 år efter ligelønslovens vedtagelse til at løse problemet.

I regeringens lovkatalog har beskæftigelsesministeren varslet et lovforslag om kønsopdelte lønstatistikker. Ifølge beskæftigelsesministeren skal kravet om kønsopdelt lønstatistik kun gælde for virksomheder med mindst 35 ansatte kombineret med, at der skal være mindst 10 mænd og 10 kvinder i sammenlign-

lige job, hvilket vil sortere et meget stort antal virksomheder fra. Eksempelvis har HK-Handel opgjort, at ministerens forslag kun vil omfatte 10 pct. af organisationens medlemmer. En gennemførelse af den i 2001 vedtagne ændring vil i modsætning hertil omfatte alle virksomheder med over 10 ansatte og følgelig betyde langt mere omfattende statistikker.

Endvidere er det fremgået, at regeringens forslag vil lægge op til, at virksomheder skal kunne fritages for kravet om at udarbejde en ligelønsstatistik, hvis de med jævne mellemrum i stedet udarbejder en redegørelse for ligeløn, som drøftes mellem arbejdsgiver og lønmodtagere. Altså endnu en udvanding af kravet om kønsopdelt lønstatistik.

Kønsopdelt lønstatistik skal være et vigtigt redskab for tillidsrepræsentanter og fagforbund, der aktivt vil fremme hensigten med loven om ligeløn.

Det er ganske besværligt at rejse og føre sager om ligeløn, hvis arbejdsgiverne ikke kan forpligtes til detaljerede oplysninger om grundløn, bonusordninger, personlige tillæg og andre goder.

I sin nuværende form kan lov om lige løn til mænd og kvinder ikke sikre mod kønsdiskrimination i forbindelse med lønnen. Det vil en ligelønsstatistik efter beskæftigelsesministerens retningslinjer heller ikke.

Derfor foreslås det, at § 5 a sættes hurtigt i kraft.

Skriftlig fremsættelse

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om kønsopdelt lønstatistik m.v.

(Beslutningsforslag nr. B 13).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.